

Konferens:

En rapport från det tionde Nordiska juridiska biblioteksmötet

Ann-Christin Karlén Gramming & Elisabeth Ejemyr

En artikel om det tionde Nordiskt juridiskt biblioteksmötet i Bergen den 12-15 juni 2015
<http://njbm15.b.uib.no/>

I juni var det dags för den 10:e upplagan av det Nordiska juridiska biblioteksmötet. Konferensen anordnas vart tredje år och hölls i år i Bergen. Vårdar för mötet var Universitetsbiblioteket i Bergen i samarbete med Universitetsbiblioteket i Oslo och Universitetsbiblioteket i Tromsø. Årets möte hade tema "Rett, demokrati og teknologi". Under två dagar fick deltagarna lyssna på olika föredrag med utgångspunkt i hur internationalisering och digitalisering har gjort juridiken mer komplex och därmed fått till följd att jurister även måste förhålla sig till allt fler rättskällor. Juridiska bibliotek spelar därför en viktig roll inte bara som vägvisare till rättskällor utan även som informationsorganisatörer och informationsförmedlare.

Från Advokatfirman Vinge deltog fyra personer. Vi hade sen länge planerat att delta för att träffa kollegor från de andra nordiska länderna och höra mer om vad som är på gång inom juridisk informationshantering i Norden. Eftersom vi också på senare tid börjat få önskemål från våra jurister om att skaffa fram mer nordisk juridisk litteratur så passade det utmärkt att knyta närmare kontakter med våra grannländer. Vi tog därför tillfället i akt att förlänga resan genom att starta i Oslo med studiebesök på två norska advokatbyråer. Där fick vi träffa bibliotekarierna och annan Knowledge Management personal. Det finns många likheter i vårt sätt att arbeta, men vi kan också lära en hel del av varandra. Vi diskuterade exempelvis vilket som är bästa sättet att nå ut med information internt. Något som vi på Vinge har provat med framgång är att helt enkelt använda oss av informationsskyltar på insidan av toalettdörrarna, enkelt men effektivt. Sammanfattningsvis kunde vi också konstatera att utmaningarna är ungefär desamma - hur får man till exempel ALLA att registrera ALLA boklån?

Det bibliotekssystem som vi använder på Vinge är ursprungligen norskt. Nästa studiebesök gick därför till Bibliotekenes IT-senter för att diskutera några utvecklingsönskemål. Oslo bjöd på sol och på kvällen hann vi checka av några turistmål som operahuset och Vigelandsparken.

Vid lunchtid dagen efter tog vi tåget mot Bergen. Bergensbanen sägs vara en av världens vackraste tågresor. Vi åkte genom det vackra landskapet och hann uppleva tre olika årstider på vägen. Från sommar i Oslo, vår några timmar senare och sedan full vinter när vi var uppe på ca 1300 meters höjd, för att sedan landa i ett försomrigt Bergen efter sju timmars resa. Med på tåget var även flera andra konferensdeltagare och det blev en liten svensk-norsk-dansk förkonferens med andra advokatbyråbibliotekarier.

Nordiska juridiska biblioteksmötet samlar deltagare från samtliga nordiska länder och från olika typer av juridiska bibliotek, till exempel domstolar, universitetsbibliotek, parlamentsbibliotek och advokatbyråer. I år utgjorde advokatbyråbiblioteken en fjärdedel av hela konferensen, ca 25 deltagare. Bland talarna i programmet återfanns representanter från universitets- och högskolevärlden, liksom domstolar och olika förvaltningar. Konferensföreläsningarna hölls på såväl norska, svenska, danska, finlandssvenska samt något slags blandad skandinaviska. Danska och nynorsk kan ibland vara en riktig utmaning.

Dag 1

Efter sedvanligt kaffe och registrering inleddes konferensen med att Asbjørn Strandbakken, dekan vid Det juridiske fakultet hälsade välkommen. Öppningsföreläsningen hölls av Jørn Øyrehagen Sunde, professor vid juridiska fakulteten i Bergen, som diskuterade "Samspillet mellom Juridisk metode og teknologi". Det blev en väldigt intressant rättshistorisk genomgång av hur kommunikationsteknologin har påverkat juridiken. Innan det fanns skriftliga rättskällor varierade lagen och juridiken från gång till gång eftersom det inte fanns något enhetligt rättesnöre att gå efter. Under 1200- och 1300-talen kom de första skriftliga rättskällorna, men de varierade mycket mellan olika delar av ett land och det kunde också finnas en variation mellan olika kopior eftersom de byggde på avskrifter. Först i och med boktryckarkonsten kunde man få enhetliga lagar och sprida kopior som alla var exakt likadana. Lagen blir lika för alla. Allteftersom tekniken sen har utvecklats under de senaste århundradena har också juridiken i viss mån ändrats. Juristen måste förhålla sig till fler och fler rättskällor, både nationella och internationella. Kommunikation och diskussion kring juridiska frågor är en viktig del av att föra juridiken framåt. Det ska inte vara tyst i det juridiska biblioteket! När källorna och kommunikationstekniken utvecklas, ändrar sig också juridiken.

Därefter var det dags för Norunn Løkken Sundet som föreläste om "Kildebruk i Høyesterett". En viktig uppgift för domstolsbibliotek är att säkerställa att domare och advokater använder rätt källor och komplettera vid behov. Efter lunch föreläste Halvard Haukeland Fredriksen om "Kildebruk ved internasjonale domstoler" och Eirik Holmøyvik om "De nordiske konstitusjonene i møte med overnasjonale utfordringer".

På eftermiddagen var det dags för en två timmar guidad tur till fots runt Bergen. Tyvärr fick vi uppleva en hel del av det våta klimat som Bergen är känt för. Som tur var kunde vi torka våra kläder under Bergen stads mottagning med vin och mat på Schøtstuene innan vi gick vidare till middag på Bryggeloftet & Stuen.

Dag 2

Inför varje konferens sammanställs så kallade landrapporter utifrån olika teman. Årets teman var lärandemiljö och undervisning i källsökning, forskarstöd & Open Access, samt utveckling av samlingarna. I år valde man dock att inte föredra dessa under själva konferensen utan publicerade dem istället på konferensens webbplats. Efter att ha läst igenom dem kunde vi konstatera att advokatfirmornas synpunkter helt utgick. Till nästa tillfälle kommer vi därför att framföra att även vi vill bidra med en rapport.

Föreläsningarna dag två inleddes med en introduktion kring "Nordiske regjerings- og parlamentstrykk". Vi fick bland annat höra mer om de olika digitaliseringsprojekt som pågår vid parlamenten runtom i Norden. Därefter föreläste Tormod S. Johansen om "Kildebruk i forvaltningen – hvordan Konkurransetilsynet bruker nasjonale og internasjonale rettskilder".

Efter lunch talade Annika Suominen om "Utviklingslinjer i nordisk strafferett". Sist på programmet stod parallellsessioner för olika typer av bibliotek vilket innebar att konferensdeltagarna från advokatbyråerna fick tillfälle att utbyta erfarenheter. Det blev en bra diskussion. Vilken roll ska vi informationsspecialister ha framöver? Ska vi bara vara en servicefunktion som sitter och väntar på uppdrag eller bli mer innovativa och proaktiva? En ökad digitalisering och informationsstress gör att fler behöver hjälp att hitta rätt. En informationsspecialist/bibliotekarie vid en advokatbyrå har och kommer att få flera olika roller framöver; informationsstrateg, utbildare och researcher för att nämna några.

På fredagen var det tid för olika studiebesök. Vi valde att besöka Gulating lagmansrett där vi fick en grundlig visning av allt från den väg som de häktade förs in i domstolen till hur domstolen arbetar med olika digitala hjälpmedel vid stora rättegångar.

Efter väldigt intensiva och lärorika dagar kan vi dra slutsatsen att det inte skiljer sig så nämnvärt åt mellan de nordiska länderna. Vi kan se samma trender och det är samma utmaningar vi ställs inför. Vi pratade mycket om hur vi kan dra nytta av varandra även efter konferensen och såg till att skapa ett LinkedIn-nätverk för bibliotekarier på advokatbyråer i Norden, ett nätverk vi redan haft nytta av.

Ann-Christin Karlén Gramming och Elisabeth Ejemyr är informationsspecialister på Advokatfirman Vinge i Göteborg respektive Stockholm.